

Motion till riksdagen 2026/27:122

av **Kjell-Arne Ottosson (KD)**

Snabbare och enklare ersättning för vård i andra EES-länder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att förenkla handläggningen av ersättning för vård i andra EES-länder och säkerställa att lagstadgade tidsfrister följs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att minska patienters behov av att själva ligga ute med pengar för ersättningsberättigad vård i andra EES-länder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Möjligheten att få vård i ett annat EES-land kan ha stor betydelse för den som behöver behandling. För människor i våra nordiska gränsbygder kan vården dessutom finnas närmare hemmet på andra sidan nationsgränsen. Men en rättighet får begränsat värde om administration och ekonomiska hinder gör den svår att använda.

Den som söker ersättning i efterhand kan behöva betala stora belopp för sin vård och därefter vänta på Försäkringskassans beslut och utbetalning. Långvarig väntan kan få betydande konsekvenser för privatekonomin. Möjligheten att använda gränsöverskridande vård riskerar därmed att bli beroende av patientens besparingar eller möjlighet att låna pengar.

Enligt lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska beslut om ersättning eller förhandsbesked fattas så snart som möjligt och senast 90 dagar efter att en fullständig ansökan kommit in. Tiden får överskridas om det finns särskilda skäl. Ett sådant undantag får inte bli en normal ordning.

EU:s patientrörlighetsdirektiv ställer också krav på rimliga tidsfrister och på att administrativa förfaranden ska vara tillgängliga, objektiva och proportionerliga. Sverige måste säkerställa att dessa krav får genomslag i praktiken.

Regeringen bör därför vidta åtgärder för att förenkla handläggningen och korta väntetiderna. Patienten ska tidigt få tydlig information om vilka underlag som behövs.

Nödvändiga kompletteringar och yttranden från regionerna behöver hämtas in skyndsamt. När ersättning har beviljats ska utbetalning ske utan onödigt dröjsmål. Uppföljningen bör omfatta hela tiden från ansökan till utbetalning, så att även väntan före en ansökan bedöms som fullständig synliggörs.

Det finns redan möjlighet att under vissa förutsättningar få förhandstillstånd, där patienten endast betalar vårdlandets patientavgift. Den möjligheten behöver vara lätt att förstå och använda. Regeringen bör även utreda hur patienternas behov av egna utlägg kan minskas i andra ersättningsberättigade situationer, exempelvis genom direktbetalning till vårdgivare eller andra betalningslösningar när rätten till ersättning har klarlagts. Den som är sjuk ska kunna koncentrera sig på sin behandling och återhämtning. Onödig administration och lång väntan på ersättning ska inte lägga ytterligare en börda på patienten.

Kjell-Arne Ottosson (KD)